№ 34 Warszawa, dnia 10 grudnia 1924 r. Rok VI.

DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA SKARBU.

Cena numeru pojedynczego 1 złoty, z przesyłką zwyczajną 1 zł. 8 gr., poleconą 1 zł. 28 gr. Prenumerata kwartalna 5 złotych. Cena ogłoszeń za tekstem od wiersza 1 m/m. szpalty redakcyjnej 30 gr., tabelaryczne i cyfrowe 60 gr. Materjał redakcyjny oraz ogłoszenia, które na mocy przepisów obowiązujących podlegają opublikowaniu w „Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu", należy kierować do Administracji, Rymarska 3. Tel. redakcji 148.03, tel. Administracji Nr. 276.29. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Konto czekowe w P. K. O. Nr. 30305.

TREŚĆ.

Przepisy ogólne.

646.

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 14 listopada 1924 roku

o prawie wekslowem.

Na mocy art. 1 E. p. 5 i art. 2 ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. o naprawie Skarbu Państwa i poprawie gospodarstwa społecznego (Dz. U. R. P. Nr. 71, poz. 687) oraz zgodnie z uchwałą Rady Ministrów z dnia 15 października 1924 r. stanowią co następuje:

TYTUŁ I.

Weksel trasowany.

Dział I.

Wystawienie i forma wekslu.

Art. 1. Weksel trasowany zawiera:
1) nazwę „weksel" w samym tekście dokumentu, w języku, w jakim go wystawiono;
2) polecenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej;
3) nazwisko osoby, która ma zapłacić (trasata);
4) oznaczenie terminu płatności;
5) oznaczenie miejsca płatności;
6) nazwisko osoby, na której rzecz lub na której zlecenie zapłata ma być dokonaną;
7) oznaczenie daty i miejsca wystawienia wekslu;
8) podpis wystawcy.

Art. 2. Nie będzie uważany za weksel trasowany dokument, któremu brak jednej z cech, wskazanych w artykule poprzednim, wyjąwszy przypadki, określone w ustępach następujących.

Weksel bez oznaczenia terminu płatności uważa się za płatny za okazaniem.

W braku osobnego oznaczenia miejsce, wymienione obok nazwiska trasata, uważa się za miejsce płatności oraz za miejsce zamieszkania trasata.

Weksel, nie zawierający miejsca wystawienia, uważa się za wystawiony w miejscu, podanem obok nazwiska wystawcy.

Kto umieścił podpis na dokumencie, który nie zawierał wszystkich cech wekslu trasowanego, odpowiada wekslowo, chyba że udowodni, że dokument później wypełniono niezgodnie z jego wolą. Wobec nabywcy w dobrej wierze, na którego weksel przeszedł po wypełnieniu, odpowiada pomimo nieprawnego wypełnienia.

Art. 3. Weksel może opiewać na własne zlecenie wystawcy.

Trasatem może być sam wystawca.

Weksel może być wystawiony na rachunek osoby trzeciej.

Art. 4. Weksel może być płatny u osoby trzeciej bądź w miejscu zamieszkania trasata, bądź w innem miejscu (weksel umiejscowiony).

Art. 5. W wekslu płatnym za okazaniem lub w pewien czas po okazaniu może wystawca zastrzec oprocentowanie sumy wekslowej. W każdym innym wekslu takie zastrzeżenie uważa się za nienapisane.

Stopa procentowa powinna być określona w wekslu, w braku jej określenia stosuje się procent prawny (ustawowy).

Odsetki biegną od daty wystawienia weksla, jeżeli nie wskazano innej daty.

Art. 6. Weksel, w którym sumę wekslową wypisano głoskami i liczbami, w razie różnicy ważny jest na sumę, wypisaną głoskami.

W razie różnicy sum, wypisanych kilkakrotnie głoskami i kilkakrotnie liczbami, weksel jest ważny na sumę mniejszą.

Art. 7. Jeżeli na wekslu znajdują się podpisy osób niezdolnych do zaciągania zobowiązań, zobowiązania z innych podpisów są mimo to ważne.

Art. 8. Kto podpisał weksel jako zastępca innej osoby, nie będąc do zastępstwa upoważnionym, odpowiada sam wekslowo.

Również zastępca, który przekroczył zakres swego upoważnienia, odpowiada wpełni za zobowiązani wekslowe.

Art. 9. Wystawca odpowiada za przyjęcie i zapłatę weksla.

Od odpowiedzialności za przyjęcie wystawca może się zwolnić; zastrzeżenie, którem się zwalnia od odpowiedzialności za zapłatę, uważa się za nienapisane.

Dział II.

Indos.

Art. 10. Każdy weksel można przenieść przez indos, chociażby nie opiewał wyraźnie na zlecenie.

Jeżeli wystawca umieścił w wekslu wyrazy „nie na zlecenie“ lub inne zastrzeżenie równoznaczne, można przenieść weksel tylko w formie i ze skutkami zwykłej cesji.

Weksel można indosować także na trasata bez względu na to, czy weksel przyjął, czy nie, na wystawcę, lub każdego innego wekslowo zobowiązanego. Mogą oni weksel dalej indosować.

Art. 11. Indos powinien być bezwarunkowy. Warunki, od których uzależniono indos, uważa się za nienapisane.

Indos częściowy jest nieważny.

Nieważny jest również indos na okaziciela.

Art. 12. Indos powinien być wypisany na wekslu lub na złączonej z nim karcie dodatkowej (przydłużku) i podpisany przez indosanta.

Indos jest ważny i wtedy, gdy indosatarjusz nie jest oznaczony, albo gdy indosant ograniczył się do samego podpisu swego na odwrotnej stronie weksla lub przydłużka (indos otwarty czyli in blanco).

Art. 13. Indos przenosi wsystkie prawa z weksla.

Jeżeli indos jest in blanco, posiadacz weksla może:

1) wypełnić indos nazwiskiem własnem lub innej osoby;

2) indosować weksel dalej na inną osobę lub in blanco;

3) przenieść weksel na inną osobę bez wypełnienia indosu in blanco i bez indosowania.

Art. 14. Indosant odpowiada za przyjęcie i zapłatę weksla w braku przeciwnego zastrzeżenia.

Może zabronić dalszego indosowania; w tym przypadku nie odpowiada wobec następnych indosatarjuszy w większym zakresie, niż wobec swego bezpośredniego indosatarjusza.

Art. 15. Będzie uważany za prawnego posiadacza, kto ma weksel i wykaże prawo swoje nieprzerwanym szeregiem indosów, chociażby ostatni indos był in blanco. Gdy po indosie in blanco następuje dalszy indos, uważa się, że indosant, który go podpisał, nabył weksel na mocy indosu in blanco. Przekreślone indosy uważa się za nieistniejące.

Jeżeli kto przez jakikolwiek wypadek utracił posiadanie weksla, posiadacz, który wykaże swe prawo według przepisów poprzedniego ustępu, będzie obowiązany do wydania weksla tylko, gdy go nabył w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się ciężkiego niedbalstwa.

Art. 16. Przeciw posiadaczowi dłużnik wekslowy nie może zasłaniać się zarzutami, opartemi na swych osobistych stosunkach z wystawcą lub posiadaczami poprzednimi, chyba że przeniesienie weksla nastąpiło wskutek porozumienia na szkodę dłużnika.

Art. 17. Jeżeli indos zawiera wzmiankę „waluta do odebrania“, „do inkasa“, „per procura“ lub też inną wzmiankę, oznaczającą tylko pełnomocnictwo (indos zastępczy), natenczas posiadacz może wykonywać wszystkie prawa z weksla; nie może go jednak indosować inaczej, jak tylko ze skutkami indosu zastępczego.

W tym przypadku dłużnicy wekslowi mogą zasłaniać się tylko zarzutami, służącemi im przeciwko indosantowi.

Art. 18. Jeżeli indos zawiera wzmiankę „waluta na zabezpieczenie“, „waluta w zastaw“ lub jakąkolwiek inną wzmiankę, wyrażającą zastaw, posiadacz może wykonywać wszelkie prawa z weksla; wszelako indos jego ma znaczenie jedynie indosu zastępczego.

Dłużnicy wekslowi nie mogą w tym przypadku zasłaniać się wobec posiadacza zarzutami opartemi na ich stosunkach osobistych z indosantem, wyjąwszy, gdy indos zdziałano wskutek porozuminia na szkodę dłużnika.

Art. 19. Indos po terminie płatności ma te same skutki, co indos przed terminem. Indos jednak po proteście z powodu niezapłacenia, lub po upływie czasokresu, ustanowionego dla protestu, ma tylko skutki zwykłej cesji.

Dział III.

Przyjęcie.

Art. 20. Posiadacz wekslu albo nawet każdy, kto go ma w ręku, może aż do terminu płatności przedstawić go do przyjęcia trasatowi w jego miejscu zamieszkania.

Art. 21. W każdym wekslu wystawca może zastrzec, iż weksel ma być przedstawiony do przyjęcia z oznaczeniem lub bez oznaczenia czasokresu.

Może w wekslu zabronić przedstawienia do przyjęcia, wyjąwszy, gdy chodzi o weksel umiejscowiony albo płatny w pewien czas po okazaniu.

Może również zastrzec, że przedstawienie do przyjęcia nie może nastąpić przed oznaczonym dniem.

Każdy indosant może zastrzec, że weksel ma być przedstawiony do przyjęcia z oznaczeniem lub bez oznaczenia czasokresu, chyba że wystawca zabronił przedstawienia do przyjęcia.

Art. 22. Weksel płatny w pewien czas po okazaniu powinien być przedstawiony do przyjęcia w przeciągu sześciu miesięcy od dnia wystawienia.

Wystawca może oznaczyć krótszy lub dłuższy czasokres.

Czasokresy takie mogą indosanci skrócić.

Art. 23. Posiadacz nie ma obowiązku pozostawienia w ręku trasata wekslu, przedstawionego do przyjęcia.

Trasat może żądać, aby mu weksel przedstawiono ponownie do przyjęcia nazajutrz po pierwszem przedstawieniu. Osoby intersowane mogą tylko wtedy podnosić zarzut, że żądaniu temu nie uczyniono zadość, gdy żądanie stwierdzono w proteście.

Art. 24. Przyjęcie pisze się na wekslu. Wyraża się słowem „przyjęty“ lub innem równoznacznem; podpisuje je trasat. Sam podpis trasata na przedniej stronie wekslu oznacza przyjęcie.

Gdy weksel jest płatny w pewien czas po okazaniu lub, gdy wskutek szczególnego zastrzeżenia ma być przedstawiony do przyjęcia w czasokresie oznaczonym, przyjęcie powinno być datowane dniem jego dokonania, chyba że posiadacz żąda, aby było datowane dniem przedstawienia. W celu zwrotnego poszukiwania przeciwko wystawcy i indosantom posiadacz powinien stwierdzić brak daty przez protest dokonany we właściwym czasie.

Art. 25. Przyjęcie powinno być bezwarunkowe; można je wszakże ograniczyć do części sumy wekslowej.

Każde inne odstąpienie od treści wekslu, zamieszczone w przyjęciu, uważa się za odmowę przyjęcia. Wszakże akceptant odpowiada według treści swego przyjęcia.

Art. 26. Jeżeli wystawca podał w wekslu miejsce zapłaty odmienne od miejsca zamieszkania trasata bez oznaczenia osoby, która ma płacić, należy tę osobę w przyjęciu oznaczyć. W braku oznaczenia poczytuje się, że akceptant sam zobowiązał się zapłacić w miejscu zapłaty.

Gdy weksel płatny jest w miejscu zamieszkania trasata, tenże może w przyjęciu wskazać lokal, znajdujący się w miejscu, gdzie zapłata powinna być dokonana, lub osobę, która zapłatę w tem miejscu ma uskutecznić.

Art. 27. Przez przyjęcie trasat zobowiązuje się do zapłacenia wekslu w terminie płatności.

W razie niezapłacenia służy posiadaczowi wekslu, chociażby był wystawcą, bezpośrednie roszczenie z wekslu przeciwko akceptantowi o wszystko, czego żądać można z mocy art. 47 i 48.

Art. 28. Jeżeli trasat przekreślił przyjęcie przed zwróceniem wekslu, uważa się, że przyjęcia odmówił; jednakże pomimo przekreślenia trasat odpowiada według treści swego przyjęcia, jeżeli posiadacza wekslu lub kogokolwiek z podpisanych na wekslu piśmiennie zawiadomił o przyjęciu.

Dział IV.

Poręka wekslowa.

Art. 29. Zapłatę wekslu można zabezpieczyć poręką wekslową (aval).

Poręczenie może dać osoba trzecia lub nawet osoba na wekslu podpisana.

Art. 30 Poręczenie umieszcza się na wekslu albo na karcie dodatkowej (przydłużku).

Wyraża się słowami „poręczam“ lub innym zwrotem równoznacznym; podpisuje je poręczyciel.

Sam podpis na przedniej stronie uważa się za porękę, wyjąwszy, gdy chodzi o podpis wystawcy lub trasata.

Poręczyciel wskaże, za kogo ręczy. W braku takiej wskazówki uważa się, że porękę dał za wystawcę.

Art. 31. Poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył.

Zobowiązanie jego jest ważne, chociażby nawet zobowiązanie, za które ręczy, było nieważne z jakiejkolwiek przyczyny z wyjątkiem wady formalnej.

Poręczyciel wekslowy, który zapłacił weksel, ma prawo poszukiwania zwrotnego wobec osoby, za którą ręczył, i wobec jej poprzedników.

Dział V.

Płatność.

Art. 32. Weksel trasowany może być płatny:

- w oznaczonym dniu,
- w pewien czas po dacie,
- za okazaniem,
- w pewien czas po okazaniu,
- na targach (jarmarkach) powszechnych.

Dokument z innemi terminami płatności lub kilku terminami nie będzie uważany za weksel, chociażby nawet posiadał inne cechy wekslu.

Art. 33. Weksel za okazaniem jest płatny przy przedstawieniu. Powinien być przedstawiony do zapłaty w przeciągu sześciu miesięcy od dnia wystawienia. Wystawca może oznaczyć krótszy lub dłuższy czasokres. Czasokresy takie mogą indosanci skrócić.

Art. 34. Termin płatności wekslu płatnego w pewien czas po okazaniu określa się podług daty przyjęcia lub protestu.

Jeżeli nie było protestu, przyjęcie niedatowane uważa się wobec akceptanta za dokonane w ostatnim dniu czasokresu, ustawowego lub umownego, wyznaczonego do przedstawienia.

Art. 35. Termin płatności wekslu, opiewającego na jeden lub kilka miesięcy po dacie lub okazaniu, przypada na odpowiedni dzień tego miesiąca, w którym zapłata ma być dokonana. W braku takiego dnia weksel jest płatny w ostatnim dniu miesiąca.

Gdy weksel opiewa na jeden lub kilka miesięcy i pół miesiąca po dacie lub okazaniu, liczy się naprzód miesiące całe.

Jeżeli płatność wekslu oznaczoną jest na początek, środek (połowę stycznia, połowę lutego i t. d.) lub koniec miesiąca, rozumie się pierwszy, piętnasty lub ostatni dzień miesiąca.

Określenie „ośm dni“ lub „piętnaście dni“ wyraża nie jeden lub dwa tygodnie, lecz przeciąg całych ośmiu lub piętnastu dni.

Określenie „pół miesiąca“ oznacza piętnaście dni.

Termin płatności weksli targowych (jarmarcznych) przypada w przeddzień zamknięcia targu, wyjąwszy, gdy targ trwa tylko jeden dzień.

Art. 36. Gdy weksel jest płatny w oznaczonym dniu w miejscu, gdzie obowiązuje kalendarz odmienny od kalendarza miejsca wystawienia, uważa się datę płatności za określoną według kalendarza miejsca płatności.

Przy wekslu przekazanym z jednego miejsca na inne, w którem obowiązuje kalendarz odmienny, a płatnym w pewien czas po dacie, przelicza się dzień wystawienia na dzień, odpowiadający kalendarzowi miejsca płatności, i podług tego oznacza termin płatności.

Zasada poprzedniego ustępu stosuje się także do obliczania czasokresów przedstawienia weksli.

Przepisy te nie mają zastosowania, jeżeli z zastrzeżenia w wekslu lub wogóle z jego treści wynika, że chciano zastosować inne zasady.

Dział VI.

Zapłata.

Art. 37. Posiadacz wekslu powinien przedstawić go do zapłaty bądź w pierwszym dniu, w którym można wymagać zapłaty, bądź w jednym z dwóch następnych dni powszednich.

Przedstawienie wekslu w izbie rozrachunkowej jest równoznaczne z przedstawieniem do zapłaty.

Art. 38. Trasat może przy zapłacie żądać wydania wekslu, pokwitowanego przez posiadacza.

Posiadacz nie może odmówić przyjęcia zapłaty częściowej.

W razie częściowej zapłaty trasat może żądać wzmianki o niej na wekslu i osobnego pokwitowania.

Art. 39. Posiadacz wekslu nie ma obowiązku przyjmowania zapłaty przed płatnością.

Trasat, który płaci przed płatnością, czyni to na własne ryzyko i niebezpieczeństwo.

Kto płaci w terminie płatności, zwolniony jest od zobowiązania, chyba, że dopuścił się podstępu lub ciężkiego niedbalstwa. Obowiązany jest do sprawdzenia prawidłowości szeregu indosów, lecz nie do sprawdzenia podpisów indosantów.

Art. 40. Jeżeli weksel opiewa na walutę, nie mającą obiegu w miejscu płatności, sumę wekslową można zapłacić w walucie krajowej podług jej wartości w dniu wymagalności zapłaty, chyba, że wystawca zastrzegł, iż zapłata ma być uiszczona w oznaczonej walucie (zastrzeżenie zapłaty rzeczywistej w walucie zagranicznej). Wartość waluty zagranicznej oznacza się podług zwyczajów handlowych miejsca płatności. Wystawca jednak może na wekslu zastrzec, że suma, przypadająca do zapłaty, ma być obliczona podług kursu, ustanowionego w wekslu; w tym przypadku sumę tę należy zapłacić w walucie krajowej.

Jeżeli weksel opiewa na walutę, mającą w kraju wystawienia i w kraju zapłaty tę samą nazwę, lecz inną wartość, zachodzi domniemanie, że miano na myśli walutę miejsca płatności.

Art. 41. W przypadku nieprzedstawienia wekslu do zapłaty w czasokresie, oznaczonym w art. 37, każdy dłużnik może złożyć sumę wekslową do depozytu sądu miejsca płatności na koszt i niebezpieczeństwo posiadacza.

Dział VII.

Zwrotne poszukiwanie z powodu nieprzyjęcia lub niezapłacenia.

Art. 42. Posiadacz wekslu może wykonywać zwrotne poszukiwanie przeciwko indosantom, wystawcy, tudzież innym dłużnikom wekslowym:

po płatności, jeżeli zapłata nie nastąpiła;

także przed płatnością:

1. jeżeli odmówiono przyjęcia;
2. jeżeli wdrożono postępowanie układowe lub ogłoszono upadłość trasata bez względu, czy weksel przyjął, czy nie, albo gdy trasat zaprzestał wypłat, lub też przeprowadzono bezskutecznie egzekucję na jego majątku po wystawieniu wekslu;
3. jeżeli wdrożono postępowanie układowe lub ogłoszono upadłość wystawcy wekslu, który zabroniono przedstawiać do przyjęcia.

Art. 43. Odmowa przyjęcia lub zapłaty powinna być stwierdzona aktem publicznym (protest z powodu nieprzyjęcia lub niezapłacenia).

Protest z powodu niezapłacenia powinien być dokonany w dniu wymagalności zapłaty lub w jednym z dwóch następnych dni powszednich.

Protest z powodu nieprzyjęcia powinien być dokonany w czasie, przeznaczonym do przedstawienia wekslu do przyjęcia. Jeżeli w przypadku art. 23 ust. 2 pierwsze przedstawienie nastąpiło w ostatnim dniu czasokresu, protest może być dokonany jeszcze w dniu następnym.

Protest z powodu nieprzyjęcia zwalnia od przedstawienia do zapłaty i od protestu z powodu niezapłacenia.

W przypadku wdrożenia postępowania układowego lub ogłoszenia upadłości nie potrzeba ani przedstawienia do zapłaty, ani protestu z powodu niezapłacenia wekslu.

W innych przypadkach art. 42 L. 2 może posiadacz wykonywać zwrotne poszukiwanie tylko po przedstawieniu wekslu trasatowi do zapłaty i po dokonaniu protestu.

Art. 44. Posiadacz wekslu powinien o nieprzyjęciu lub niezapłaceniu zawiadomić swojego indosanta i wystawcę w ciągu czterech dni powszednich, następujących po dniu protestu, a w przypadku zastrzeżenia „bez kosztów“ po dniu przedstawienia.

Każdy indosant powinien w ciągu dwóch dni podać do wiadomości swojego poprzednika, że otrzymał zawiadomienie, i tak kolejno aż do wystawcy. Czasokres powyższy biegnie od otrzymania zawiadomienia poprzedniego.

Jeżeli indosant nie wskazał swego adresu lub adres jest nieczytelny, wystarczy zawiadomienie indosanta, który go poprzedza

Zawiadomienie można uskutecznić w jakikolwiekbądź sposób, nawet przez proste odesłanie wekslu. Obowiązany do zawiadomienia ma udowodnić, że dokonał tego w przepisanym czasie.

Termin jest zachowany, jeśli pismo, zawierające zawiadomienie, oddano na pocztę w ciągu przepisanego czasokresu.

Kto nie zawiadomi w czasie powyżej oznaczonym, nie traci praw z wekslu, odpowiada jednak za szkodę, spowodowaną przez swoje niedbalstwo, tylko do wysokości sumy, na jaką weksel opiewa.

Art. 45. Wystawca albo indosant może przez zastrzeżenie „bez kosztów“ „bez protestu“ lub inne równoznaczne zwolnić posiadacza od protestu z powodu nieprzyjęcia lub niezapłacenia, jako warunku zwrotnego poszukiwania.

Zastrzeżenie takie nie zwalnia posiadacza ani od przedstawienia wekslu w przepisanym czasie, ani od zawiadomienia poprzedniego indosanta i wystawcy. Dowód niezachowania czasokresu ciąży na tym, kto się na tę okoliczność powołuje wobec posiadacza.

Zastrzeżenie, pochodzące od wystawcy, skuteczne jest wobec wszystkich dłużników wekslowych. Gdyby mimo zastrzeżenia posiadacz dokonał protestu, sam ponosi koszty. Jeżeli zastrzeżenie pochodzi od indosanta, koszty protestu obciążają wszystkich dłużników wekslowych.

Art. 46. Kto weksel wystawił, przyjął, indosował, lub zań poręczył, odpowiada wobec posiadacza solidarnie.

Posiadacz może dochodzić roszczeń przeciw jednemu, kilku lub wszystkim dłużnikom bez potrzeby zachowania porządku, w jakim się zobowiązali.

Takie samo prawo ma każdy dłużnik wekslowy, który weksel wykupił.

Dochodzenie sądowe roszczeń przeciw jednemu dłużnikowi nie tamuje dochodzenia przeciw innym, nawet przeciw następcom tego dłużnika, przeciw któremu wpierw skierowano dochodzenie sądowe.

Art. 47. Posiadacz wekslu może żądać od zwrotnie zobowiązanego:

1) nieprzyjętej lub niezapłaconej sumy wekslowej wraz z odsetkami, jeżeli je zastrzeżono;

2) procentu prawnego (ustawowego) od dnia płatności;

3) kosztów protestu, zawiadomienia poprzednika i wystawcy, tudzież innych kosztów;

4) prowizji komisowej, która w braku umowy wynosi jedną szóstą od sta od sumy wekslowej i nie może przekroczyć tej stopy w żadnym przypadku.

W przypadku poszukiwania zwrotnego przed płatnością będzie potrącone dyskonto od sumy wekslowej. Dyskonto oblicza się zależnie od wyboru posiadacza według urzędowej stopy (banku biletowego), albo według stopy targowej w dniu zwrotnego poszukiwania w miejscu zamieszkania posiadacza.

Art. 48. Kto weksel wykupił, może żądać od swoich poprzedników:

1) całkowitej sumy zapłaconej;

2) procentu prawnego (ustawowego) od powyższej sumy, licząc od dnia wykupienia wekslu;

3) swoich kosztów;

4) prowizji komisowej od sumy wekslowej, obliczonej według art. 47 L. 4.

Art. 49. Każdy dłużnik wekslowy, przeciwko któremu wykonywa się lub wykonywać można poszukiwanie zwrotne, może żądać, aby mu za zapłatą sumy regresowej wydano weksel, protest, tudzież na koszt dłużnika rachunek pokwitowany.

Indosant, który weksel wykupił, może przekreślić indos własny oraz indosy swoich następców.

Art. 50. W przypadku poszukiwania zwrotnego po częściowem przyjęciu wekslu, ten, kto płaci nieprzyjętą część sumy wekslowej, może żądać stwierdzenia zapłaty na wekslu i osobnego pokwitowania. Nadto posiadacz wekslu wyda mu poświadczony przez siebie odpis wekslu z protestem celem umożliwienia dalszego zwrotnego poszukiwania.

Art. 51. Zwrotnie poszukujący może w braku zastrzeżenia przeciwnego wykonać swoje prawo także w ten sposób, że wystawia na jednego ze swych poprzedników nowy nieumiejscowiony weksel, płatny za okazaniem (weksel zwrotny). Weksel zwrotny obejmuje prócz sum, wymienionych w art. 47 i 48, stręczne i opłatę stemplową za weksel zwrotny.

Jeżeli weksel zwrotny wystawia posiadacz wekslu, wysokość sumy wekslowej oznaczona będzie podług kursu wekslu za okazaniem, przekazanego z miejsca płatności wekslu pierwotnego na miejsce zamieszkania zwrotnie zobowiązanego. Jeżeli weksel zwrotny wystawia indosant, wysokość sumy wekslowej oznaczona będzie podług kursu wekslu za okazaniem, przekazanego z miejsca zamieszkania wystawcy wekslu zwrotnego na miejsce zamieszkania zwrotnie zobowiązanego.

Art. 52. Po bezskutecznym upływie czasokresów ustanowionych:

do przedstawienia wekslu płatnego za okazaniem lub w pewien czas po okazaniu,

do protestu z powodu nieprzyjęcia lub niezapłacenia,

do przedstawienia do zapłaty w razie zastrzeżenia „bez kosztów",

posiadacz traci prawo do indosantów, wystawcy i innych dłużników wekslowych z wyjątkiem akceptanta.

W razie nieprzedstawienia wekslu do przyjęcia w czasie, zastrzeżonym przez wystawcę, posiadacz traci prawo zwrotnego poszukiwania z powodu nieprzyjęcia, jako też niezapłacenia, wyjąwszy, gdyby z treści zastrzeżenia wynikało, że wystawca chciał się jedynie uchylić od odpowiedzialności za przyjęcie.

Jeżeli zastrzeżenie co do czasu przedstawienia uczynił indosant, tylko on może się na nie powołać.

Art. 53. Jeżeli przedstawienie wekslu albo protest z powodu przeszkody nieprzezwyciężonej (siły wyższej), nie mogą być dokonane w czasokresach przepisanych. czasokresy te przedłużają się.

Posiadacz obowiązany jest zawiadomić bez zwłoki swego indosanta o wypadku siły wyższej i zawiadomienie takie z dodaniem miejsca, daty i swego podpisu zaznaczyć na wekslu lub na karcie dodatkowej (przydłużku); co do reszty stosuje się postanowienia art. 44.

Po ustaniu siły wyższej posiadacz wekslu powinien bez zwłoki przedstawić weksel do przyjęcia lub zapłaty, a w razie potrzeby dokonać protestu.

Jeżeli siła wyższa trwa dłużej, niż trzydzieści dni po płatności, można wykonać zwrotne poszukiwanie bez przedstawienia wekslu i bez protestu.

Co do weksli płatnych za okazaniem lub w pewien czas po okazaniu, czasokres trzydziestodniowy biegnie od dnia, w którym posiadacz zawiadomił swego indosanta o wypadku siły wyższej, chociażby nawet zawiadomienie takie nastąpiło jeszcze przed upływem terminu przedstawienia.

Za wypadki siły wyższej nie uważa się okoliczności czysto osobistych, dotyczących posiadacza wekslu lub osoby, której zlecił przedstawienie wekslu lub dokonanie protestu.

Dział VIII.

Wyręczenie.

Art. 54. Wystawca lub indosant mogą wskazać osobę, która ma przyjąć lub zapłacić weksel w potrzebie.

Weksel można pod warunkami niżej określonemi przyjąć lub zapłacić przez wyręczenie na rzecz któregokolwiek dłużnika wekslowego.

Każda osoba trzecia, nawet trasat lub osoba, już zobowiązana z wekslu, z wyjątkiem akceptanta, mogą być wyręczycielami.

O wyręczeniu wyręczyciel zawiadomi bez zwłoki osobę, którą wyręcza.

1. Przyjęcie przez wyręczenie.

Art. 55. Przyjęcie przez wyręczenie może nastąpić we wszystkich przypadkach poszukiwania zwrotnego przed płatnością, wyjąwszy, gdy chodzi o weksel, którego przedstawienia do przyjęcia zabroniono.

Posiadacz może nie zgodzić się na przyjęcie przez wyręczenie nawet, gdyby było zaofiarowane przez osobę, wskazaną do przyjęcia lub zapłaty w potrzebie.

Jeżeli zgodzi się na przyjęcie przez wyręczenie, traci prawo poszukiwania zwrotnego przed płatnością wekslu przeciw swoim poprzednikom.

Art. 56. Przyjęcie przez wyręczenie umieszcza się na wekslu; podpisuje je wyręczyciel, wskazując, na czyją korzyść wyręczenie nastąpiło; w braku tej wskazówki przyjęcie uważa się za udzielone na korzyść wystawcy.

Art. 57. Akceptant przez wyręczenie odpowiada wobec posiadacza i następców wyręczonego tak samo, jak ten ostatni.

Pomimo przyjęcia przez wyręczenie wyręczony i jego poprzednicy mogą za zwrotem sumy, oznaczonej w art. 47, żądać od posiadacza wydania wekslu i protestu, jeżeli go dokonano.

2. Zapłata przez wyręczenie.

Art. 58. zapłata przez wyręczenie może nastąpić we wszystkich przypadkach, w których można dochodzić poszukiwania zwrotnego przed płatnością lub po płatności wekslu.

Dokonana będzie najpóźniej nazajutrz po ostatnim dniu, przepisanym dla protestu z powodu niezapłacenia.

Art. 59. Jeżeli weksel przyjęto przez wyręczenie, albo są w nim wskazane osoby, mające płacić w potrzebie, posiadacz przedstawi weksel w miejscu płatności wszystkim tym osobom i, w razie nieuiszczenia zapłaty przez wyręczenie, dokona protestu najpóźniej nazajutrz po ostatnim dniu, przepisanym dla protestu z powodu niezapłacenia.

W razie niedokonania protestu w tym czasie ten, kto wskazał adres w potrzebie lub na czyją korzyść nastąpiło przyjęcie, tudzież następni indosanci wolni są od odpowiedzialności.

Art. 60. Zapłata przez wyręczenie obejmuje całą sumę, którą miałby zapłacić wyręczony, z wyjątkiem prowizji komisowej, oznaczonej w art. 47 L. 4.

Posiadacz wekslu, który odmawia przyjęcia takiej zapłaty, traci prawo poszukiwania zwrotnego przeciw tym, którzy byliby zwolnieni.

Art. 61. Zapłatę przez wyręczenie stwierdza się pokwitowaniem na wekslu, a zarazem oznacza się osobę, na której korzyść zapłaty dokonano. W braku takiego oznaczenia uważa się, że zapłaty dokonano za wystawcę.

Weksel i protest, jeżeli był dokonany, wręczyć należy płacącemu przez wyręczenie.

Art. 62. Płacący przez wyręczenie wstępuje w prawa posiadacza wekslu przeciw wyręczonemu i jego poprzednikom. Nie może jednak dalej wekslu indosować.

Następcy wyręczonego są wolni.

W razie zbiegu kilku ofiarujących zapłatę przez wyręczenie pierwszeństwo należy się temu, kto przez zapłatę zwalnia największą liczbę dłużników. Kto wbrew temu przepisowi, mimo świadomości stanu rzeczy, płaci przez wyręcze-

nie, traci prawo zwrotnego poszukiwania przeciw tym, którzy byliby zwolnieni.

Dział IX.

Wtóropisy i odpisy weksiu.

1. Wtóropisy.

Art. 63. Weksel można wystawić w kilku jednobrzmiących egzemplarzach.

Egzemplarze te ponumerowane będą w samym tekście; w przeciwnym razie każdy z nich uważa się za weksel odrębny.

Każdy posiadacz wekslu może na własny koszt żądać wydania większej ilości egzemplarzy, o ile z wekslu nie wynika, że go wystawiono w jednym egzemplarzu. W tym celu posiadacz ma zwrócić się do swego poprzednika i tak dalej, aż do wystawcy. Indosanci obowiązani są do powtórzenia swoich indosów na nowych egzemplarzach.

Art. 64. Zapłata, dokonana na jeden z egzemplarzy, zwalnia nawet wtedy, gdyby nie było na wekslu zastrzeżenia, że taka zapłata pozbawia ważności inne egzemplarze. Wszelako trasat odpowiada z każdego przyjętego przez siebie egzemplarza, którego mu nie zwrócono.

Indosant, który przeniósł egzemplarze na różne osoby, jakotez następni indosanci odpowiadają z wszystkich podpisanych przez siebie egzemplarzy, których im nie zwrócono.

Art. 65. Kto przesyła jeden egzemplarz do przyjęcia, powinien oznaczyć na innych egzemplarzach nazwisko osoby, u której ów egzemplarz się znajduje. Osoba ta jest obowiązana wydać go prawnemu posiadaczowi innego egzemplarza.

Gdy wydania odmówi, posiadacz może wykonać poszukiwanie zwrotne tylko po stwierdzeniu przez protest:

1. że egzemplarz przesłany do przyjęcia mimo żądania nie został mu wydany,
2. że na inny egzemplarz nie można było uzyskać przyjęcia lub zapłaty.

2. Odpisy.

Art. 66. Każdy posiadacz wekslu ma prawo wo sporządzenia z niego odpisów.

Odpis powinien dokładnie odtwarzać oryginał z indosami i wszelkiemi wzmiankami na nim się znajdującemi; powinien oznaczyć, dokąd odpis sięga.

Na odpisie można umieszczać indosy i poręki wekslowe w ten sam sposób i z temi samemi skutkami, jak na oryginale.

Art. 67. Odpis powinien wskazywać osobę, u kt.rej znajduje się oryginał. Jest ona zobowiązana wydać oryginał prawnemu posiadaczowi odpisu.

Jeżeli odmówi wydania oryginału, posiadacz odpisu może wykonać zwrotne poszukiwanie przeciw indosantom odpisu tylko po stwierdzeniu przez protest, że pomimo jego żądania nie wydano mu oryginału.

Dział X.

Fałsze.

Art. 68. Sfałszowanie jakiegokolwiek podpisu, nawet wystawcy lub akceptanta, nie uchybia ważności innych podpisów.

Art. 69. W razie zmiany tekstu wekslu ci, którzy podpisali go po dokonaniu zmiany, odpowiadają według treści tekstu zmienionego; ci, którzy weksel poprzednio podpisali, odpowiadają według pierwotnego tekstu.

Dział XI.

Przedawnienie.

Art. 70. Roszczenia wekslowe przeciwko akceptantowi przedawniają się w trzy lata od dnia płatności wekslu.

Roszczenia posiadacza wekslu przeciw indosantom i wystawcy przedawniają się w rok od dnia protestu, dokonanego w należytym czasie, zaś w przypadku zastrzeżenia „bez kosztów“ od dnia płatności.

Zwrotne roszczenia indosantów między sobą i przeciwko wystawcy przedawniają się w sześć miesięcy od dnia, w którym indosant wykupił weksel, albo w którym doręczono mu skargę.

Art. 71. Przedawnienie roszczeń wekslowych przerywają jedynie i wyłącznie:

a) wytoczenie skargi;
b) zgłoszenie roszczenia wekslowego w postępowaniu układowem lub upadłościowem;
c) oznajmienie sporu lub przypozwanie ze strony pozwanego;
d) uznanie piśmienne roszczenia wekslowego.

Art. 72. Przerwane przedawnienie wekslowe zaczyna biec na nowo:

a) w przypadku wniesienia skargi i nienależytego popierania sporu — od ostatniej czynności procesowejs nowe przedawnienie przerywa się przez podjęcie procesu;
b) w przypadku zgłoszenia w postępowaniu układowem lub upadłościowem — od chwili zakończenia postępowania, a w razie zaprzeczenia zgłoszonej wierzytelności — od chwili zaprzeczenia;
c) w przypadku oznajmienia sporu lub przypozwania — od prawomocnego ukończenia sporu;
d) w przypadku uznania — od daty dokumentu.

Art. 73. Przerwa przedawnienia skuteczna jest jedynie wobec tego dłużnika wekslowego, którego dotyczy przyczyna przerwy.

Art. 74. Bieg przedawnienia nie ulega zawieszeniu.

Dział XII.

Roszczenie z tytułu niesłusznego zbogacenia.

Art. 75. Wystawca i akceptant, których zobowiązanie wekslowe zgasło wskutek przedawnienia lub zaniedbania czynności zachowaw-

czych, są zobowiązani wobec posiadacza wekslu, o ile z jego szkodą niesłusznie się zbogacili.

Roszczenie z tytułu niesłusznego zbogacenia przedawnia się w trzy lata od dnia zgaśnięcia zobowiązania wekslowego.

Dział XIII.

Przepisy ogólne.

Art. 76. Zobowiązanie wekslowe może zaciągać każdy, o ile może się zobowiązywać według przepisów prawa prywatnego.

Art. 77. Nieumiejący lub niemogący pisać może zastąpić podpis znakiem ręki, który powinien być uwierzytelniony na samym wekslu trybem, w ustawach wskazanym.

Pełnomocnictwo do podpisania wekslu w imieniu nieumiejącego pisać musi być w powyższy sposób uwierzytelnione.

Art. 78. Jeżeli termin płatności wekslu przypada w ustawowym dniu świątecznym, zapłaty domagać się można dopiero w najbliższym dniu powszednim. Również wszystkie inne czynności, dotyczące wekslu, w szczególności przedstawienie do przyjęcia i dokonanie protestu, mogą być przedsiębrane jedynie w dniu powszednim.

Jeżeli ostatni dzień czasokresu, w przeciągu którego czynność ma być przedsięwzięta, przypada w ustawowym dniu świątecznym, czasokres przedłuża się do najbliższego dnia powszedniego. Dni świąteczne, przypadające w ciągu czasokresu, mają być wliczone z wyjątkiem czasokresów, wymienionych w art. 37, 43 i 44.

Art. 79. Do czasokresów ustawowych lub w wekslu oznaczonych nie wlicza się dnia początkowego.

Nie są dopuszczalne dni ulgowe ani na podstawie ustawy, ani według uznania sędziego.

Dział XIV.

Kolizja ustaw.

Art. 80. Zdolność osoby do zaciągania zobowiązań wekslowych ocenia się według ustaw państwa, którego jest obywatelem. Jeżeli te ostatnie uznają ustawę innego państwa za właściwą, należy ją zastosować.

Kto według ustawy, określonej w poprzednim ustępie, nie ma zdolności wekslowej, mimo to jest ważnie zobowiązany, jeśli zaciągnął zobowiązanie na obszarze państwa, według którego ustaw posiadałby zdolność wekslową.

Art. 81. Formę oświadczenia wekslowego ocenia się podług ustaw państwa, na którego obszarze oświadczenie było podpisane.

Do ważności zobowiązań, zaciągniętych zagranicą przez obywatela polskiego wobec obywatela polskiego, wystarczy zachowanie przepisów niniejszego prawa.

Art. 82. Formę protestu i czasokresy do protestu, tudzież formę innych czynności, potrzebnych do wykonania lub zachowania praw wekslowych, ocenia się podług ustaw państwa, na którego obszarze protest ma być dokonany lub czynność przedsięwzięta.

Art. 83. Ważności oświadczeń wekslowych, dokonanych na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z przepisami niniejszego prawa, nie uwłacza okoliczność, że inne oświadczenia wekslowe, dokonane poza obszarem Rzeczypospolitej Polskiej, nie odpowiadają przepisom miejsca ich dokonania, byleby odpowiadały przepisom niniejszego prawa.

Dział XV.

Protest.

Art. 84. Protest sporządza notarjusz lub sąd.

Art. 85. Protest zawiera:

1) nazwisko osoby, która żąda protestu, oraz osoby, przeciw której protest ma być dokonany;
2) stwierdzenie, że osoba, przeciw której protest jest skierowany, nie uczyniła zadość wezwaniu do niej wystosowanemu, wraz z jej oświadczeniem, albo stwierdzenie, że jej nie zastano, albo że nie można było odnaleźć lokalu jej przedsiębiorstwa lub mieszkania;
3) oznaczenie miejsca i dnia, w którym wezwanie wystosowano lub bezskutecznie usiłowano wystosować;
4) oznaczenie, ile i jakie egzemplarze wekslu przedstawiono;
5) podpis organu, sporządzającego protest, pieczęć urzędową i liczbę porządkową protestu.

Jeżeli trasat zażąda, aby mu weksel nazajutrz przedstawiono powtórnie do przyjęcia, należy żądanie takie zaznaczyć w proteście.

Art. 86. Przedstawienie wekslu, wezwanie do wydania egzemplarza lub oryginału, tudzież wszystkie inne czynności zachowawcze przedsiębrać należy w braku osobnego wskazania w wekslu, — w lokalu przedsiębiorstwa, a gdyby nie można było odszukać takiego lokalu — w mieszkaniu osoby, do której wezwanie ma być wystosowane. W innem miejscu, np. „na giełdzie“, można tych czynności dokonać jedynie za zgodą stron interesowanych.

Organ protestujący obowiązany jest przedsiębrać poszukiwania celem wykrycia lokalu przedsiębiorstwa albo mieszkania osoby, do której wezwanie ma być wystosowane, i odpowiada za szkodę, spowodowaną brakiem należytej staranności lub uwagi. Jednakże zaniedbanie lub niedokładność poszukiwań nie może nigdy stanowić przyczyny nieważności protestu.

Art. 87. Protest należy wypisać na odwrotnej stronie wekslu, albo na osobnej karcie, połączonej z wekslem. Jeżeli na odwrotnej stronie niema żadnych oświadczeń, należy zacząć spisywanie protestu od brzegu, w przeciwnym zaś razie bezpośrednio po ostatniem oświadczeniu.

Jeżeli protest ma być spisany albo kontynuowany na osobnej karcie dodatkowej, należy kartę tę połączyć z wekslem w ten sposób, aby nie było wolnych miejsc na odwrotnej stronie wekslu, a połączenie wekslu z kartą dodatkową było przypieczętowane stemplem urzędowym lub przepisane treścią aktu protestowego.

Art. 88. Jeden dokument protestowy wystarczy nawet wtedy, gdy wezwanie wystosowano na podstawie jednego wekslu do większej liczby osób.

Jeżeli zobowiązanemu przedstawia się równocześnie kilka egzemplarzy wekslu, albo oryginał i odpis, wystarczy umieszczenie protestu na jednym egzemplarzu lub oryginale. Na innych egzemplarzach lub odpisie organ protestujący zaznaczy, gdzie protest zamieszczono lub, że go umieszczono na oryginale, i tę uwagę podpisze.

Art. 89. Jeżeli protest ma być dokonany z powodu częściowej odmowy przyjęcia wekslu, należy sporządzić odpis wekslu, zawierający wszystkie indosy i oświadczenia, i wypisać protest na tym odpisie lub na załączonej z nim karcie dodatkowej, a sporządzenie protestu zaznaczyć na oryginale.

Protest z powodu niewydania oryginału w myśl art. 67 ust. 2 wypisać należy na odpisie lub na złączonej z nim karcie.

Kartę, zawierającą protest, należy połączyć z odpisem w sposób, wskazany w art. 87 ust. 2.

Art. 90. Organ, sporządzający protest, jest upoważniony i obowiązany do odbioru zapłaty i pokwitowania.

Art. 91. Jeżeli organ, sporządzający protest, nie zastanie osoby, do której wezwanie ma być wystosowane, w jej lokalu przedsiębiorstwa lub mieszkaniu, powinien pozostawić tam zawiadomienie o dokonaniu protestu, zawierające nazwisko i miejsce zamieszkania posiadacza wekslu, istotną treść wekslu, nazwisko i lokal urzędowy organu protestującego.

Art. 92. Przy dokonywaniu czynności zachowawczych notarjusz może posługiwać się pomocnikami, którym prezes sądu okręgowego na wniosek notarjusza nada do tego upoważnienie.

Za działalność pomocnika w tym zakresie jest odpowiedzialny notarjusz solidarnie z pomocnikiem.

Art. 93. Organ, sporządzający protest, obowiązany jest przechowywać osobno odpisy protestów wraz z wypisem istotnych cech wekslu, zaopatrzone liczbą porządkową i składać je w porządku chronologicznym, w jakim zostały dokonane.

Interesowanym mogą być na żądanie wydawane proste lub uwierzytelnione odpisy tych dokumentów.

Dział XVI.

Weksle zaginione.

Art. 94. Ten, komu weksel zaginął, może żądać od sądu powiatowego (sądu pokoju) miejsca płatności wekslu uznania zaginionego wekslu za umorzony.

We wniosku należy podać istotną treść wekslu oraz uprawdopodobnić utratę wekslu i interes prawny, który uzasadnia żądanie umorzenia.

Sąd ogłosi w dzienniku, przeznaczonym do ogłoszeń sądowych, tudzież w piśmie miejscowem, przeznaczonem do ogłoszeń rejestrowych, wezwanie, aby posiadacz wekslu zaginionego zgłosił się w przeciągu dni sześćdziesięciu i okazał sądowi weksel.

Czasokres ten biegnie od dnia płatności wekslu, a gdyby wniosek uczyniono po płatności lub gdyby termin płatności w wekslu nie był oznaczony, — od dnia ogłoszenia. Końcowy dzień czasokresu powinien być w ogłoszeniu oznaczony według daty kalendarza.

Jeżeli w przeciągu czasokresu, oznaczonego w wezwaniu, nikt się nie zgłosi z wekslem, sąd wyda orzeczenie, uznające weksel za umorzony.

Jeżeli natomiast posiadacz wekslu zgłosi się przed wydaniem orzeczenia, sąd zaniecha dalszego postępowania po przesłuchaniu interesowanych i po okazaniu wekslu żądającemu umorzenia.

Zarówno o wdrożeniu postępowania, jakoteż o jego wyniku zawiadomi sąd trasata i wszystkich dłużników wekslowych, wskazanych przez żądającego umorzenia wekslu.

Art. 95. Dłużnik wekslowy i trasat, który po otrzymaniu zawiadomienia o wdrożeniu postępowania płaci weksel, czyni to na własne niebezpieczeństwo; wolno mu jednak sumę wekslową złożyć do depozytu sądowego miejsca płatności ze skutkiem, uwalniającym od zobowiązania.

Art. 96. Po ogłoszeniu wezwania o okazanie wekslu i po terminie jego płatności żądający umorzenia może domagać się od akceptanta złożenia do depozytu sądowego albo zapłaty za zabezpieczeniem; prawo wyboru służy dłużnikowi. Złożenie do depozytu zwalnia i w tym przypadku od zobowiązania.

Art. 97. W toku postępowania o umorzenie wekslu można wykonywać zwrotne poszukiwanie przeciw wystawcy i indosantom, jeśli akceptant, a w braku przyjęcia trasat, pomimo wezwania nie złoży sumy wekslowej do depozytu sądowego, ani nie dokona zapłaty za zabezpieczeniem. Odmowę należy stwierdzić protestem na podstawie odpisu wekslu. Do poszukiwania zwrotnego stosuje się postanowienia artykułu poprzedniego.

Art. 98. Na podstawie orzeczenia, uznającego weksel za umorzony, można wykonywać wszystkie prawa z wekslu.

TYTUŁ II.

Weksel własny.

Art. 99. Weksel własny zawiera:

1. nazwę „weksel" w samym tekście dokumentu, w języku, w jakim go wystawiono;
2. przyrzeczenie bezwarunkowe zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej;
3. oznaczenie terminu płatności;
4. oznaczenie miejsca płatności;
5. nazwisko osoby, na której rzecz, lub na której zlecenie zapłata ma być dokonana;
6. oznaczenie daty i miejsca wystawienia wekslu;
7. podpis wystawcy.

Art. 100. Nie będzie uważany za weksel własny dokument, któremu brak jednej z cech, wskazanych w poprzednim artykule, wyjąwszy przypadki, określone w ustępach następujących:

Weksel własny bez oznaczenia terminu płatności uważa się za płatny za okazaniem.

W braku osobnego oznaczenia miejsca wystawienia wekslu uważa się za miejsce jego płatności, oraz za miejsce zamieszkania wystawcy.

Weksel własny, nie zawierający miejsca wystawienia, uważa się za wystawiony w miejscu, podanem obok nazwiska wystawcy.

Kto umieścił podpis na dokumencie, który nie zawierał wszystkich cech wekslu własnego, odpowiada wekslowo, chyba, że udowodni, że dokument później wypełniono niezgodnie z jego wolą. Wobec nabywcy w dobrej wierze, na którego weksel przeszedł po wypełnieniu, odpowiada pomimo nieprawnego wypełnienia.

Art. 101. Do wekslu własnego mają zastosowanie postanowienia o wekslu trasowanym, o ile z istotą tegoż wekslu nie zostają w sprzeczności i odnoszą się do:

indosu (art. 10—19),
poręki wekslowej (art. 29—31),
płatności (art. 32—36),
zapłaty (art. 37—41),
zwrotnego poszukiwania z powodu niezapłacenia (art. 42—49, 51—53),
zapłaty przez wyręczenie (art. 54, 58—62),
odpisów (art. 66 i 67),
fałszów (art. 68 i 69),
przedawnienia (art. 70—74),
roszczenia z tytułu niesłusznego zbogacenia (art. 75),
zdolności wekslowej (art. 76),
podpisu nieumiejącego pisać (art. 77),
dni świątecznych, liczenia czasokresów i zakazu dni ulgowych (art. 78 i 79),
kolizji ustaw (art. 80—83).

Również odnoszą się do wekslu własnego przepisy o wekslu umiejscowionym (art. 4 i 26), o zastrzeżeniu odsetek (art. 5), o różnicach w oznaczeniu sumy wekslowej (art. 6), o skutkach podpisu osoby, nie mającej zdolności wekslowej (art. 7), lub osoby, działającej bez pełnomocnictwa, albo przekraczającej jego granice (art. 8), o protestach (art. 84—93), z tą różnicą, że protest ma być sporządzony przeciw wystawcy, o wekslach zaginionych (art. 94—98).

Art. 102. Odpowiedzialność wystawcy wekslu własnego jest taka sama, jak akceptanta wekslu trasowanego, zarówno co do zakresu, jak i co do czasu trwania.

Weksle własne, opiewające na pewien czas po okazaniu, powinny być przedstawione w ciągu czasokresów, oznaczonych w art. 22, do zaznaczenia wizy. Czasokres po okazaniu zaczyna bieg od daty wizy, podpisanej przez wystawcę. Jeżeli wystawca wzbrania się umieścić wizę lub zaopatrzyć ją datą, odmowę stwierdzić należy protestem (art. 24); od daty protestu zaczyna bieg czasokres.

TYTUŁ III.

Dział I.

Przepisy tymczasowe.

Art. 103. Aż do wydania jednolitej ustawy cywilnej i procesowej pozostają w mocy obowiązującej dotychczasowe przepisy ustaw cywilnych i procesowych, które, prócz wymienionych w art. 70, 71 i 72, także innym środkom procesowym i egzekucyjnym przyznają równy skardze wpływ na rozpoczęcie i przerwę przedawnienia.

W szczególności:

1) na obszarze, na którym obowiązuje niemiecka procedura cywilna, § 209 L. 1, 3, 5 niem. kod. cywilnego, §§ 281 i 693 niem. procedury cywilnej, oraz § 13 rozporządzenia Rady Związkowej z dnia 9 września 1915 r. (Dz. Ustaw Rzeszy str. 562);

2) na obszarze, na którym obowiązuje austrjacka procedura cywilna, art. XLV ustawy zaprowadzającej procedurę cywilną;

3) na obszarze, na którym obowiązuje rosyjska procedura cywilna, postanowienia procedury cywilnej, dotyczące wniosku o udzielenie klauzuli egzekucyjnej i doręczenia nakazu egzekucyjnego na podstawie wekslu.

Dział II.

Przepisy końcowe.

Art. 104. Prawo niniejsze wchodzi w życie dnia 1 stycznia 1925 roku.

Art. 105. Z chwilą wejścia w życie niniejszego prawa tracą moc wszystkie obowiązujące dotąd na ziemiach Rzeczypospolitej Polskiej ustawy, rozporządzenia i dekrety, odnoszące się do weksli.

W szczególności tracą moc:

1) ustawa wekslowa austrjacka, wprowadzona pat. ces. z 15 stycznia 1850 r. Dz. p. p. Nr. 51, tudzież wszystkie dotyczące weksli nowele i dodatkowe rozporządzenia;
2) ustawa wekslowa niemiecka z 15 lutego 1850 r. wraz z wszystkiemi nowelami i późniejszemi ustawami;
3) postanowienia francuskiego code de commerce art. 110—189 wraz z wszystkiemi nowelami oraz rozporządzeniem o protestach;
4) ustawa wekslowa rosyjska z 1902 r. wraz z wszystkiemi dodatkowemi ustawami.

Art. 106. Zamiast postanowień ustaw wekslowych, powołanych w innych ustawach i rozporządzeniach, wchodzą w życie odpowiednie postanowienia niniejszego prawa.

W szczególności:

1) w art. 182 ust. 5 austr. ust. handlowej wchodzą postanowienia art. 12 i 13 ust. 2 niniejszego prawa;
2) w art. 305 ust. 1 austr. ust. handlowej wchodzą postanowienia art. 12 i 13 ust. 2, 15, 39 ust. 3 niniejszego prawa;
3) w art. 305 ust. 2 austr. ust. handlowej wchodzą postanowienia art. 94 — 95, 96 ust. 1 i 97 niniejszego prawa;
4) w § 26 ust. 1 austr. ustawy o domach składowych wchodzą postanowienia art. 15 ust. 1 prawa niniejszego;
5) w § 39 ust. 1 tejże ustawy wchodzą po-

stanowienia art. 94—97 niniejszego prawa;

6) w § 222 niemieckiej ustawy handlowej wchodzą postanowienia art. 12 i 13 ust. 2 i 15 niniejszego prawa;

7) w § 365 niemieckiej ustawy handlowej wchodzą postanowienia art. 12, 13 ust. 2, 15 i 39 ust. 3 niniejszego prawa.

Art. 107. Prawo niniejsze nie narusza przepisów ustawowych, dotyczących postępowania w sprawach wekslowych, ani też ustaw i rozporządzeń skarbowych o opłatach państwowych i samorządowych od weksli i protestów.

Art. 108. Osobne rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości oznaczy dni powszednie, które ze względu na spełnianie czynności wekslowych mają być zrównane z ustawowemi dniami świątecznemi.

Art. 109. Oznaczenie organu sądowego oraz godzin dokonywania protestu zastrzega się osobnemu rozporządzeniu, które wyda Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

Art. 110. Osobne rozporządzenie, które wyda Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu, może wprowadzić sporządzanie protestów przez urzędy pocztowe.

Art. 111. Wykonanie niniejszego prawa powierza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Prezydent Rzeczypospolitej:
(—) *S. Wojciechowski.*

Prezes Rady Ministrów:
(—) *W. Grabski.*

Minister Przemysłu i Handlu:
(—) *Józef Kiedroń.*

Minister Sprawiedliwości:
(—) *Wł. Wyganowski.*

(Dz. Ust. R. Z. Nr. 100 z dn. 21 listopada 1924 r., poz. 926).

647.

ROZPORZĄDZENIE

Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 14 listopada 1924 r.

o prawie czekowem.

Na mocy art. 1 E. p. 5 i art. 2 ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. o naprawie Skarbu Państwa i poprawie gospodarstwa społecznego (Dz. U. R. P. Nr. 71, poz. 687) oraz zgodnie z uchwałą Rady Ministrów z dna 15 października 1924 r. stanowię, co następuje:

Tytuł I. Forma.

Art. 1. Czek zawiera:

a) umieszczoną w tekście nazwę „czek“;

b) nazwisko osoby, która ma zapłacić (trasata);

c) podpis wystawcy;

d) bezwarunkowe polecenie zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej;

e) wskazanie miejsca i daty wystawienia czeku; jeżeli miejsca wystawienia nie oznaczono, jest niem miejsce, wskazane obok podpisu wystawcy.

Art. 2. Jako trasata można wskazać:

a) państwowy lub samorządowy zakład kredytowy;

b) pozostające pod nadzorem czy Państwa, czy organów samorządowych, czy innego zrzeszenia publiczno-prawnego zakład kredytowy lub kasę oszczędności;

c) firmę zarejestrowaną, której sama nazwa wskazuje czynności bankierskie, jako przedmiot przedsiębiorstwa.

Art. 3. Czek jest płatny za okazaniem.

Art. 4. Polecenie zapłaty, któremu brak jednego z warunków, wymienionych w artykułach poprzednich, nie jest ważne, jako czek.

Art. 5. Czek może być wystawiony na określoną osobę, na jej zlecenie lub na okaziciela.

Wystawca może wymienić siebie samego jako odbiorcę zapłaty lub wystawić czek na własne zlecenie.

Czek, wystawiony na określoną osobę z dodaniem wyrazów „lub okazicielowi“, albo innego zwrotu równoznacznego, jako też czek, nie wskazujący, komu ma być uiszczona zapłata, jest płatny okazicielowi.

Nieważny jest czek na okaziciela, w którym wystawca jest zarazem trasatem.

Art. 6. Czek jest płatny w miejscu wystawienia. Można wskazać w nim wyraźnie inne miejsce płatności lub wymienić je obok nazwiska trasata.

Art. 7. Czek, w którym sumę wypisano głoskami i liczbami, w razie niezgodności ważny jest na sumę wypisaną głoskami.

W razie niezgodności sum wypisanych kilkakrotnie głoskami lub kilkakrotnie liczbami, czek jest ważny na sumę mniejszą.

Art. 8. Czek nie ulega przyjęciu.

Tytuł II. Indos.

Art. 9. Czek, nie opiewający na okaziciela, można przenieść czek tylko ze skutkiem cesji.

Jeżeli wystawca zamieścił w czeku wyrazy „nie na zlecenie“ lub zastrzeżenie równoznaczne, można przenieść czek tylko ze skutkiem cesji.

Art. 10. Indos powinien być bezwarunkowy. Warunki, od których uzależniono indos, nie mają znaczenia prawnego.

Indos częściowy jest nieważny.

Nieważny jest również indos na okaziciela oraz indos, dokonany przez trasata.

Indos na rzecz trasata ma znaczenie pokwitowania, chyba, że trasat ma kilka zakładów, a czek indosowano na rzecz zakładu, znajdującego się w innem miejscu, niż miejsce płatności.

Art. 11. Indos powinien być wypisany na czeku lub na złączonej z nim karcie dodatkowej (przydłużku) i podpisany przez indosanta.

Indos jest ważny i wtedy, gdy indosatarjusz nie jest oznaczony, albo gdy indosant ograniczył się do samego podpisu swego na odwrotnej stro-

nie czeku lub przydłużku (indos in blanco czyli otwarty).

Art. 12. Indos przenosi wszystkie prawa z czeku.

Jeżeli indos jest in blanco, posiadacz czeku może:

a) wypełnić indos nazwiskiem własnem lub innej osoby;

b) indosować czek dalej na inną osobę lub in blanco;

c) przenieść czek na inną osobę bez wypełnienia indosu in blanco i bez indosowania.

Art. 13. Będzie uważany za prawnego posiadacza, kto ma czek i wykaże prawo swoje nieprzerwanym szeregiem indosów, choćby ostatni indos był in blanco. Gdy po indosie in blanco zamieszczono dalszy indos, uważa się, że indosant, który go podpisał, nabył czek na mocy indosu in blanco. Przekreślone indosy uważa się za nieistniejące.

Jeżeli kto utracił posiadanie czeku, posiadacz, który wykaże swe prawo według przepisów poprzedniego ustępu, będzie obowiązany do wydania czeku jedynie wtedy, gdy go nabył w złej wierze, albo przy nabyciu dopuścił się ciężkiego niedbalstwa.

Art. 14. Jeżeli indos zawiera wzmiankę „waluta do odebrania", „do inkasa", „per procura" lub też inną wzmiankę, oznaczającą tylko pełnomocnictwo (indos zastępczy), natenczas posiadacz może wykonać wszystkie prawa z czeku; może go jednak indosować tylko ze skutkami indosu zastępczego (art. 30).

Tytuł III. Przedstawienie do zapłaty.

Art. 15. Czeki, wystawione i płatne w Polsce, powinny być pod rygorem utraty regresu do indosantów i poręczycieli przedstawione do zapłaty w ciągu dni 10, jeżeli są płatne w miejscu wystawienia, w innych zaś przypadkach — w ciągu dni 20 od wystawienia.

Czeki zagraniczne, płatne w Polsce, powinny być przedstawione do zapłaty w ciągu 30 dni, a jeżeli są wystawione poza Europą — w ciągu 60 dni od wystawienia.

Przy obliczaniu okresów nie wlicza się dnia wystawienia. Jeżeli ostatni dzień okresu przypada na ustawowy dzień świąteczny, okres przedłuża się do najbliższego dnia powszedniego.

Jeżeli czek jest płatny za granicą, prawo miejsca płatności rozstrzyga o okresie przedstawienia. Gdyby prawo to nie zawierało w tym względzie postanowień, stosować się będzie przepisy ustępów poprzednich.

Art. 16. Przedstawienie czeku izbie rozrachunkowej, w której trasat ma rachunek, jest równoznaczne z przedstawieniem do zapłaty.

Rozporządzenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości ustali, które instytucje są izbami rozrachunkowemi.

Art. 17. Jeżeli w miejscu płatności czeku obowiązuje kalendarz odmienny od kalendarza miejsca wystawienia, to dzień wystawienia przelicza się na dzień, odpowiadający mu w kalendarzu miejsca płatności i podług tego oblicza się okres przedstawienia.

Tytuł IV. Zapłata.

Art. 18. Trasat może przy zapłacie żądać wydania czeku, pokwitowanego przez posiadacza.

Posiadacz nie może odmówić przyjęcia zapłaty częściowej.

W razie częściowej zapłaty trasat może żądać zaznaczenia tego na czeku i osobnego pokwitowania .

Art. 19. Trasat obowiązany jest przy zapłacie sprawdzić prawidłowość kolejności indosów, lecz nie ma obowiązku badać prawdziwości podpisów indosantów.

Jeżeli trasat zapłacił osobie, wykazującej się nieprzerwanym szeregiem indosów, wolny jest od odpowiedzialności, chyba, że działał w złej wierze, lub też dopuścił się ciężkiego niedbalstwa.

Art. 20. Stosunek prawny między wystawcą a trasatem rozstrzyga o obowiązku trasata wobec wystawcy co do zapłaty czeku, chyba, że przepisy niniejszego prawa zwalniają go od obowiązku zapłaty.

Art. 21. Trasat jest obowiązany odmówić zapłaty, jeśli doszło do jego wiadomości, że ogłoszono upadłość wystawcy.

Art. 22. Odwołanie czeku jest ważne:

a) jeżeli czek odwołano po upływie okresu, przeznaczonego do przedstawienia, albo w razie, gdyby okresu tego nie zachowano; w tym razie ważność odwołania rozpoczyna się z upływem okresu do przedstawienia;

b) przy czekach, opiewających na nazwisko lub zlecenie, a przesłanych przez wystawcę bezpośrednio trasatowi, jeżeli nastąpiło przed doręczeniem czeku odbiorcy zapłaty.

Od chwili ważnego odwołania trasat nie ma prawa ani obowiązku zapłaty czeku.

Sam upływ okresu do przedstawienia czeku, którego nie odwołano, nie wpływa ani na prawo, ani na obowiązek zapłaty, jeśli umowa między wystawcą a trasatem nie stanowi inaczej.

Art. 23. Wystawca, tudzież każdy posiadacz czeku, może przez umieszczenie wpoprzek na pierwszej stronie zastrzeżenia „tylko dla obrachunku" lub „przelać na rachunek" i t. p., zabronić trasatowi zapłaty czeku w gotówce. W tym razie czek może służyć tylko do rozrachunku z trasatem lub z osobą, która ma u niego rachunek, lub z członkiem izby rozrachunkowej, mieszczącej się w miejscu płatności.

Jeżeli trasat sam jest członkiem izby rozrachunkowej, może przy przedstawieniu wskazać na czeku członka izby, jako płatnika.

Przeprowadzenie rozrachunku uważa się za zapłatę czeku.

Zakaz zapłaty nie może być cofnięty.

Trasat odpowiada za szkodę, wynikłą skutkiem przekroczenia zakazu.

Tytuł V. Odpowiedzialność.

Art. 24. Wystawca i indosanci odpowiadają solidarnie wobec posiadacza czeku za zapłatę sumy czekowej.

Wystawca nie może zwolnić się od tej odpowiedzialności; zastrzeżenie temu przeciwne nie ma znaczenia prawnego.

Indosant może zwolnić się od tej odpowiedzialności, dodając do indosu wyrazy „bez odpowiedzialności“, „bez rękojmi“ lub zastrzeżenie równoznaczne. Jeżeli zabronił dalszego indosowania, nie odpowiada wobec następnych indosatarjuszy w większym zakresie, niż wobec swego bezpośredniego indosatarjusza.

Art. 25. Narówni z wystawcą lub indosantem odpowiada solidarnie ten, kto poręczył za wystawcę lub indosanta, podpisując się na czeku lub przydłużku, „jako poręczyciel“, lub umieszczając przy swym podpisie równoznaczny dodatek.

Jeżeli poręczyciel nie wskazał, na czyj rachunek poręki udziela, ręczy za wystawcę. Poręczeniem za wystawcę jest także sam podpis na przedniej stronie czeku, opiewającego na okaziciela.

Zobowiązanie poręczyciela jest ważne, chociażby zobowiązanie, za które ręczy, było nieważne z jakiejkolwiek przyczyny, z wyjątkiem wady formalnej.

Porękę może dać osoba trzecia lub nawet osoba, na czeku podpisana. Poręczenie trasata nie ma znaczenia prawnego.

Art. 26. Kto podpisał czek jako zastępca innej osoby, nie będąc do tego upoważnionym, odpowiada według prawa czekowego solidarnie.

Również zastępca, który przekroczy zakres swego upoważnienia, odpowiada wpełni za zobowiązanie czekowe.

Art. 27. Zobowiązania czekowe może zaciągać każdy, o ile może się zobowiązywać według przepisów prawa cywilnego.

Jeżeli na czeku znajdują się podpisy osób, niezdolnych do zaciągania zobowiązań, zobowiązania z innych podpisów są mimo to ważne.

Art. 28. Sfałszowanie jakiegokolwiek podpisu, nawet wystawcy, nie uchybia ważności innych podpisów.

W razie zmiany treści czeku osoby, które podpisały go po dokonaniu zmiany, odpowiadają według treści zmienionej; osoby, które czek poprzednio podpisały, odpowiadają według pierwotnej treści.

Art. 29. Posiadacz czeku może dochodzić roszczeń przeciw jednemu lub kilku dłużnikom bez potrzeby zachowania porządku, w jakim się zobowiązali. Poręczyciel, który czek wykupił, może dochodzić roszczeń przeciw osobie, za którą ręczy, i przeciw jej poprzednikom. Dochodzenie sądowe roszczeń przeciw jednemu dłużnikowi nie tamuje dochodzenia przeciw innym, nawet przeciw następcom tego dłużnika, przeciw któremu wpierw skierowano dochodzenie.

Art. 30. Wobec posiadacza dłużnik czekowy nie może zasłaniać się zarzutami, opartemi na osobistych stosunkach z posiadaczami poprzednimi, chyba, że przeniesienie czeku nastąpiło wskutek porozumienia na szkodę dłużnika.

Jeżeli praw z czeku dochodzi indosatarjusz na mocy indosu zastępczego, dłużnicy czekowi mogą zasłaniać się zarzutami, służącemi im przeciwko indosantowi.

Tytuł VI. Zwrotne poszukiwanie.

Art. 31. Posiadacz czeku może wykonywać zwrotne poszukiwanie przeciwko indosantom, wystawcy, tudzież innym zobowiązanym z czeku, jeżeli czek został przedstawiony do zapłaty przed upływem okresu przedstawienia, a zapłata nie nastąpiła.

Przedstawienie oraz nieotrzymanie zapłaty winno być stwierdzone:

a) albo aktem publicznym (protest z powodu niezapłacenia),

b) albo oświadczeniem trasata na czeku, datowanem, z wymienieniem dnia przedstawienia,

c) albo oświadczeniem izby rozrachunkowej, datowanem, a potwierdzającem, że czek został we właściwym czasie złożony do rozrachunku i że go nie wykupiono.

Przy czekach rozrachunkowych odmowa przeprowadzenia żądanego rozrachunku ma skutki prawne niezapłacenia, jeżeli rozrachunek ten miał być przeprowadzony z trasatem, lub z osobą, która ma u niego rachunek, albo z członkiem izby rozrachunkowej, znajdującej się w miejscu płatności.

Art. 32. Sporządzenie protestu oraz spisanie zastępującego protest oświadczenia powinno nastąpić przed upływem okresu do przedstawienia i to najpóźniej w pierwszym dniu powszednim po przedstawieniu.

Sposób sporządzenia protestu określają przepisy o proteście wekslowym.

Jeżeli czek jest płatny zagranicą, prawo miejsca płatności rozstrzyga o tem, jakich czynności potrzeba do wykonania lub zachowania praw czekowych, oraz o tem, w jakim czasie i w jaki sposób czynności te mają być wykonane.

Art. 33. Posiadacz czeku powinien o niezapłaceniu zawiadomić swojego indosanta i wystawcę w ciągu czterech dni powszednich, następujących po dniu protestu lub oświadczenia, a w przypadku zastrzeżenia „bez kosztów“ — po dniu przedstawienia.

Każdy indosant powinien w ciągu dwóch dni podać do wiadomości swego poprzednika, że otrzymał zawiadomienie indosanta, który go poprzedza.

Zawiadomienie można uskutecznić w jakikolwiekbądź sposób, nawet przez proste odesłanie czeku. Obowiązany do zawiadomienia ma udowodnić, że dokonał tego w przepisanym czasie.

Termin jest zachowany, jeżeli pismo, zawierające zawiadomienie, oddano na pocztę w ciągu przepisanego okresu.

Kto nie zawiadomi w czasie powyżej oznaczonym, nie traci praw z czeku, odpowiada jednak za szkodę, spowodowaną przez swoje niedbalstwo, do wysokości sumy, na jaką czek opiewa.

Art. 34. Wystawca albo indosant może przez zastrzeżenie „bez kosztów“, „bez protestu“ lub inne równoznaczne zwolnić posiadacza od sporządzenia protestu i zastępującego protest oświadczenia, jako warunku zwrotnego poszukiwania.

Zastrzeżenie, pochodzące od wystawcy, ważne jest wobec wszystkich dłużników czekowych. Gdyby mimo zastrzeżenia posiadacz sporządził protest lub postarał się o zastępujące protest oświadczenie, sam ponosi koszty. Jeżeli zastrze-

żenie pochodzi od indosanta, koszty obciążają wszystkich dłużników czekowych.

Art. 35. Posiadacz czeku może żądać od zwrotnie zobowiązanego:

a) niezapłaconej sumy czekowej;

b) procentu prawnego (ustawowego) od dnia przedstawienia czeku;

c) kosztów protestu lub zastępującego protest oświadczenia, zawiadomienia poprzednika i wystawcy, tudzież innych kosztów;

d) prowizji komisowej, która w braku umowy wynosi $^{1}/_{6}$ od sta od niezapłaconej sumy i nie może przekroczyć tej stopy w żadnym przypadku.

Art. 36. Kto czek wykupił, może żądać od swoich poprzedników:

a) całkowitej sumy zapłaconej;

b) procentu prawnego (ustawowego) od powyższej sumy, licząc od dnia wykupienia;

c) własnych kosztów;

d) obliczonej według przepisu artykułu poprzedniego prowizji komisowej od niezapłaconej sumy.

Art. 37. Dłużnik czekowy, przeciw któremu wykonywa się lub wykonywać można poszukiwanie zwrotne, może żądać, aby mu za zapłatą sumy regresowej wydano czek, protest, tudzież na koszt dłużnika rachunek pokwitowany.

Indosant, który czek wykupił, może przekreślić indos własny oraz indosy swoich następców.

Art. 38. Jeżeli przedstawienie czeku, protest lub oświadczenie trasata z powodu przeszkody nieprzezwyciężonej (siły wyższej) nie mogą być dokonane w okresach przepisanych, okresy te przedłużają się.

Posiadacz obowiązany jest zawiadomić bezzwłocznie swego indosanta i wystawcę o wypadku siły wyższej i zawiadomienie takie z dodaniem miejsca, daty i swego podpisu zaznaczyć na czeku; ponadto należy stosować postanowienia art. 33.

Po ustaniu siły wyższej posiadacz czeku powinien bezzwłocznie przedstawić czek do zapłaty, a w razie potrzeby sporządzić protest.

Jeżeli siła wyższa trwa dłużej, niż 30 dni po okresie, przeznaczoym do przedstawienia, można wykonywać zwrotne poszukiwanie bez przedstawienia czeku i bez protestu.

Nie uważa się za wypadki siły wyższej okoliczności osobistych, dotyczących posiadacza czeku lub też osoby, której posiadacz zlecił przedstawienie lub sporządzenie protestu.

Tytuł VII. Wtóropisy.

Art. 39. Z wyjątkiem czeku na okaziciela każdy czek, wystawiony w Polsce, a płatny w innem państwie, może być wystawiony w kilku jednobrzmiących egzemplarzach.

Egzemplarze te powinny być ponumerowane i to w samej treści, gdyż inaczej każdy z nich uważa się za czek odrębny.

Art. 40. Zapłata, dokonana za przedstawieniem jednego egzemplarza, zwalnia również wtedy, gdy niema na czeku zastrzeżenia, że taka zapłata unieważnia zobowiązania z innych egzemplarzy.

Indosant, który przeniósł egzemplarze na różne osoby, jako też następni indosanci, odpowiadają z wszystkich podpisanych przez siebie egzemplarzy, których im nie zwrócono.

Tytuł VIII. Czeki zaginione.

Art. 41. Ten, komu czek zaginął, może żądać od sądu pokoju (sądu powiatowego) miejsca płatności uznania zaginionego czeku za umorzony.

We wniosku należy podać istotną treść czeku oraz uprawdopodobnić jego utratę oraz interes prawny, który uzasadnia żądanie umorzenia.

Sąd ogłosi w dzienniku, przeznaczonym do ogłoszeń sądowych, tudzież w piśmie miejscowem, przeznaczonem do ogłoszeń rejestrowych, wezwanie, aby posiadacz czeku zaginionego zgłosił się w przeciągu dni 60 i okazał czek sądowi. Okres ten biegnie od dnia ogłoszenia. Ostatni dzień okresu powinien być oznaczony w ogłoszeniu datą.

Jeżeli w przeciągu tego okresu nikt się nie zgłosi z czekiem, sąd wyda orzeczenie, uznające czek za umorzony.

Jeżeli natomiast posiadacz czeku zgłosi się przed wydaniem orzeczenia, sąd umorzy dalsze postępowanie po przesłuchaniu interesowanych i po okazaniu czeku osobie, żądającej jego umorzenia.

Zarówno o wdrożeniu postępowania, jakoteż o jego wyniku, sąd zawiadomi trasata i wszystkich dłużników czekowych, wskazanych przez osobę, żądającą umorzenia.

Art. 42. Trasat oraz dłużnik czekowy, który płaci czek po otrzymaniu zawiadomienia o wdrożeniu postępowania, czyni to na własne niebezpieczeństwo; wolno mu jednak sumę czekową złożyć do depozytu sądowego miejsca płatności i tem samem zwolnić się od zobowiązania.

Art. 43. Jeżeli po ogłoszeniu wezwania żądający umorzenia zgłosi się do trasata z żądaniem zapłaty, trasat może złożyć sumę czekową do depozytu lub zgłaszającemu się zapłacić ją za zabezpieczeniem.

Gdyby trasat jednego i drugiego odmówił, żądający umorzenia może na podstawie odpisu czeku sporządzić protest lub uzyskać na tym odpisie oświadczenie trasata, a następnie wykonać poszukiwanie zwrotne; może jednak domagać się od zwrotnie zobowiązanych jedynie złożenia do depozytu, albo zapłaty za zabezpieczeniem, według wyboru dłużnika.

Art. 44. Na podstawie orzeczenia, uznającego czek za umorzony, można wykonywać wszystkie prawa z czeku.

Tytuł IX. Przedawnienie.

Art. 45. Roszczenia zwrotne posiadacza przeciw indosantom i wystawcy przedawniają się w sześć miesięcy od końca okresu przedstawienia.

Roszczenia indosantów między sobą i przeciw wystawcy przedawniają się w sześć miesięcy od dnia, w którym indosant wykupił czek, albo w którym doręczono mu skargę.

Przy obliczeniu tych okresów nie wlicza się dnia, który stanowi początek okresu.

Art. 46. Przedawnienie roszczeń czekowych przerywają jedynie:

a) wytoczenie skargi;

b) zgłoszenie roszczenia w postępowaniu upadłościowem lub układowem;

c) przypozwanie ze strony pozwanego lub oznajmienie sporu;

d) uznanie piśmienne roszczenia.

Art. 47. Przerwane przedawnienie zaczyna biec na nowo:

a) w przypadku wniesienia skargi i nienależytego popierania sporu — od ostatniej czynności procesowej; nowe przedawnienie przerywa się przez podjęcie procesu;

b) w przypadku zgłoszenia w postępowaniu upadłościowem lub układowem — od chwili zakończenia postępowania, a w razie zaprzeczenia zgłoszonej wierzytelności — od chwili zaprzeczenia;

c) w przypadku przypozwania lub oznajmienia sporu — od prawomocnego ukończenia sporu;

d) w przypadku uznania — od daty dokumentu.

Art. 48. Przerwa przedawnienia ma skutek jedynie w stosunku do tego dłużnika czekowego, którego dotyczy przyczyna przerwy.

Art. 49. Bieg przedawnienia nie ulega zawieszeniu.

Tytuł X. Roszczenia z tytułu niesłusznego zbogacenia się.

Art. 50. Wystawca, którego zobowiązanie czekowe zgasło wskutek przedawnienia lub wskutek zaniedbania aktów zachowawczych, jest zobowiązany wobec posiadacza czeku, o ile zbogacił się niesłusznie z jego szkodą.

Roszczenie z tytułu niesłusznego zbogacenia się przedawnia się w trzy lata od dnia zgaśnięcia zobowiązania czekowego.

Tytuł XI. Skutki braku pokrycia.

Art. 51. Jeżeli zapłata czeku nie nastąpiła z powodu, iż wystawca, wystawiając czek, nie miał u trasata potrzebnego funduszu do rozporządzenia, lub z powodu, iż po wystawieniu czeku rozporządził pokryciem, odpowiada wobec posiadacza za wszelką szkodę, co najmniej zaś powinien zapłacić mu sześć procent od niepokrytej sumy. Roszczenia powyższe przedawniają się w przeciągu trzech lat od dnia, w którym trasat odmówił zapłaty.

W przypadkach powyższych wystawca ulega nadto — o ile ten czyn nie stanowi przestępstwa cięższą karą zagrożonego — karze aresztu do sześciu tygodni i grzywnie do 5.000 zł. lub jednej z tych kar, chyba że, wystawiając czek, miał uzasadnioną podstawę do liczenia na pełne pokrycie w chwili przedstawienia, a brakło go z przyczyn od niego niezależnych.

Tytuł XII. Zbieg ustaw.

Art. 52. Zdolność osoby do zaciągania zobowiązań czekowych ocenia się podług prawa państwa, którego jest obywatelem. Jeżeli to prawo uznaje ustawę innego państwa za właściwą, należy zastosować tę ustawę.

Kto wedle ustawy, określonej w poprzednim ustępie, nie ma zdolności czekowej, jest ważnie zobowiązany, jeśli zaciągnął zobowiązanie na obszarze państwa, którego ustawa przyznaje mu zdolność czekową.

Art. 53. Czek może być ważnie wystawiony na każdą osobę, która może być trasatem według prawa miejsca wystawienia lub według prawa miejsca płatności.

Art. 54. Formę oświadczenia czekowego ocenia się według prawa państwa, na którego obszarze oświadczenie podpisano; jednak zachowanie formy, przepisanej prawem miejsca płatności, wystarczy do ważności oświadczenia.

Art. 55. Do ważności zobowiązań, zaciągniętych zagranicą przez obywatela polskiego, wobec obywatela polskiego, wystarczy zachowanie formy, przepisanej niniejszem prawem.

Art. 56. Ważności oświadczeń czekowych, dokonanych w Polsce zgodnie z formą przepisaną w niniejszem prawie, nie uwłacza okoliczność, że inne oświadczenia czekowe, dokonane zagranicą, nie odpowiadają ani przepisom miejsca ich dokonania, ani przepisom miejsca płatności, byleby odpowiadały formie przepisanej niniejszem prawem.

Tytuł XIII. Przepisy procesowe.

Art. 57. Właściwość sądów dla sporów o roszczenia na podstawie niniejszego prawa ocenia się podług przepisów o właściwości sądów w sprawach wekslowych.

Jeżeli się wykonywa poszukiwanie zwrotne, stosować należy odpowiednie przepisy o postępowaniu w sprawach wekslowych.

Tytuł XIV. Przepisy przejściowe.

Art. 58. Aż do wydania jednolitej ustawy cywilnej i procesowej pozostają w mocy obowiązującej dotychczasowe przepisy ustaw cywilnych i procesowych, które, prócz wymienionych w art. 46 i 47, także innym środkom procesowym i egzekucyjnym przyznają równy skardze wpływ na rozpoczęcie i przerwę przedawnienia.

W szczególności:

1) na obszarze, na którym obowiązuje niemiecka procedura cywilna, § 209 L. 1, 3, 5 niem. kod. cywilnego, §§ 281 i 693 niem. procedury cywilnej, oraz § 13 rozporządzenia Rady Związkowej z dnia 9 września 1915 r. (Dz. Ustaw Rzeszy str. 562);

2) na obszarze, na którym obowiązuje austrjacka procedura cywilna, art. XLV ustawy zaprowadzającej procedurę cywilną;

3) na obszarze, na którym obowiązuje rosyjska procedura cywilna, postanowienia procedury cywilnej, dotyczące wniosku o udzieleniu klauzuli egzekucyjnej i doręczenia nakazu egzekucyjnego na podstawie wekslu.

Art. 59. Prawo niniejsze wchodzi w życie dnia 1 stycznia 1925 r.

Z tą chwilą tracą moc obowiązujące dotąd w Polsce przepisy, odnoszące się do czeków,

z wyjątkiem przepisów o opłatach państwowych i samorządowych.

Art. 60. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości oznaczy dni powszednie, które w sprawach, przewidzianych przez niniejsze prawo, mają być zrównane z ustawowemi dniami świątecznemi.

Art. 61. Wykonanie niniejszego prawa powierza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Prezydent Rzeczypospolitej:
(—) *S. Wojciechowski.*

Prezes Rady Ministrów i Minister Skarbu:
(—) *W. Grabski.*

Minister Sprawiedliwości:
(—) *Wł. Wyganowski.*

Minister Przemysłu i Handlu:
(—) *Józef Kiedroń.*

(Dz. Ust. Rz. P. z dnia 21 listopada 1924 r. Nr. 100, poz. 927).

648.

ROZPORZĄDZENIE
Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 15 listopada 1924 r.

o dniach świątecznych.

Na mocy art. 1 p. H ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. o naprawie Skarbu Państwa i poprawie gospodarstwa społecznego (Dz. U. R. P. Nr. 71, poz. 687) i zgodnie z uchwałą Rady Ministrów z dnia 15 października 1924 r. stanowię, co następuje:

§ 1. Ilość dni świątecznych, wolnych od pracy stosownie do obowiązujących przepisów, ogranicza się do niedziel i następujących dni świątecznych: Nowy Rok (1 stycznia), Trzech Króli (6 stycznia), Trzeciego Maja, Wniebowstąpienie Pańskie, Boże Ciało, Świętych Apostołów Piotra i Pawła (29 czerwca), Wniebowzięcie Najświętszej Marji Panny (15 sierpnia), Wszystkich Świętych (1 listopada), Niepokalane Poczęcie Najświętszej Marji Panny (8 grudnia), Boże Narodzenie (25 grudnia).

§ 2. Wykonanie niniejszego rozporządzenia powierza się Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z właściwymi ministrami.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1925 r.

Prezydent Rzeczypospolitej:
(—) *S. Wojciechowski.*

Prezes Rady Ministrów:
(—) *W. Grabski.*

Minister Pracy i Opieki Społecznej:
(—) *L. Darowski.*

(Dz. Ust. R. P. z dn. 25 listopada 1924 r. Nr. 101, poz. 928).

Podatki konsumcyjne.

649.

OKÓLNIK L. 14687/D.A.M. — W.a.

w sprawie opłat od sprzedaży piwa.

Do Izb Skarbowych — Wydzia IV i do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego — Wydz. Skarbowy w Katowicach.

Art. 3 Ustawy o opodatkowaniu piwa z 12/VI 1924 r. (Dz Ust. Nr. 65, poz. 635) przewiduje opłaty patentowe od browarów, oznaczone tutaj jako podatek od wyrobu, nie ma natomiast w tej ustawie wzmianki o patentach od hurtowej i detalicznej sprzedaży piwa (piwiarni). Do tych ostatnich zakładów należy przeto stosować odnośne stawki z taryfy przy rozp. Min. Skarbu z dnia 24/XII 1923 r. (Dz. Ust. Nr. 137, poz. 1148, p. p. 16 i 19).

Warszawa, dnia 25 listopada 1924 r.

za Ministra Skarbu:
(—) *Dr. Głowacki.*
Dyrektor Departamentu.

650.

OKÓLNIK L. 13532/D.A.M. — W.B.

w sprawie terminu płatności pokredytowanych podatków pośrednich.

Do Izb Skarbowych i Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego — Wydz. Skarbowy w Katowicach.

Na sprawozdanie Izby Skarbowej we Lwowie z 28 października 1924 r. L. 111396 przedstawiające trudności na jakie napotykają władze i urzędy skarbowe przy prowadzeniu ewidencji zapadłości pokredytowanych podatków pośrednich tudzież przy obliczaniu należnych odsetek kredytowych jakoteż celem ujednostajnienia dotychczasowych różnych w tym względzie przepisów zarządza się, aby termin płatności pokredytowanych podatków pośrednich i odsetek liczył się od dnia 1-go następnego miesiąca po dokonaniu wywozu towaru podlegającego podatkowi pośredniemu z miejsca produkcji t. zn., że miesiąc wywozu z fabryki nie wlicza się do czasokresu kredytowania.

Zarządzenie powyższe z zachowaniem dotychczasowych czasokresów kredytowania ma zastosowanie przy wszystkich kredytach podatków pośrednich.

Równocześnie uchyla się niniejszem wszelkie odmienne postanowienia wydane w tym przedmiocie przy poszczególnych podatkach pośrednich.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje od 1 grudnia 1924 r.

Warszawa, dnia 11 listopada 1924 r.

za Ministra Skarbu:
(—) *Dr. Głowacki.*
Dyrektor Departamentu.

Monopol tytoniowy.

651.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 19 listopada 1924 r.

o sprzedaży wyrobów tytoniowych.

Na podstawie art. 13 i 62 ustąwy z dnia 1 czerwca 1922 r. o monopolu tytoniowym (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 409) i w częściowej zmianie rozporządzenia z dnia 24 września 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 841) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wyroby tytoniowe, wypuszczone w obieg handlowy przez byłe koncesjonowane fabryki wyrobów tytoniowych i zaopatrzone w opaski, stwierdzające uiszczenie od tych wyrobów zysku monopolowego, jakoteż tytonie amerykańskie, wypuszczone w obieg handlowy na mocy zezwolenia b. Generalnej Dyrekcji Monopolu Tytoniowego, dopuszczone są do sprzedaży na obszarze Rzeczypospolitej do dnia 31 grudnia 1924 r.

Zapasy powyższych wyrobów, znajdujące się u koncesjonowanych sprzedawców wyrobów tytoniowych, winny być rozsprzedane w powyższym terminie po cenie taryfowej, ustanowionej w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 27-go grudnia 192 3r. (Dz. U. R. P. Nr. 137, poz. 1150).

Z dniem 1 stycznia 1925 r. powyższe wyroby tracą charakter wyrobów tytoniowych, dopuszczonych do sprzedaży na obszarze Rzeczypospolitej w rozumieniu ustawy z dnia 1 czerwca 1922 r. o monopolu tytoniowym (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 409).

Sprzedaż i nabywanie tych wyrobów po dniu 31 grudnia 1924 r. karane będą po myśli postanowień art. 32, 33 i 34 ustawy z dnia 1 czerwca 1922 r. o monopolu tytoniowym (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 409).

§ 2. Koncesjonowani sprzedawcy wyrobów tytoniowych obowiązani są zgłosić pisemnie właściwemu terytorjalnie inspektoratowi kontroli skarbowej w dniu 1 grudnia 1924 r. posiadane na składzie wyroby tytoniowe, wymienione w § 1 niniejszego rozporządzenia.

§ 3. Koncesjonowani sprzedawcy wyrobów tytoniowych, posiadający na składzie po dniu 1 grudnia 1924 r. wyroby tytoniowe, pochodzące z produkcji b. koncesjonowanych fabryk prywatnych, obowiązani są zamieścić w sklepie, na miejscu widocznem z ulicy, zawiadomienie o sprzedaży powyższych wyrobów tytoniowych z określeniem rodzaju wyrobu (papierosy, cygara, tytoń, machorka, tabaka).

§ 4. Koncesjonowani sprzedawcy wyrobów tytoniowych, którzy nie dopełnią obowiązków określonych w §§ 2 i 3 niniejszego rozporządzenia, karani będą po myśli ustępu końcowego artykułu 33 ustawy z dnia 1 czerwca 1922 r. o monopolu tytoniowym (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 409).

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, równocześnie traci moc obowiązującą § 4 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 24 września 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 841).

Minister Skarbu:
(—) *W. Grabski.*

(Dz. Ust. R. P. z dn. 25 listopada 1924 r. Nr. 101, poz. 934).

Przepisy rachunkowo-kasowe.

652.

ROZPORZĄDZENIE MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 26 listopada 1924 r. L. D. K. 5860/W.A.K.

wydane w porozumieniu z Najwyższą Izbą Kontroli w sprawie zmiany brzmienia ustępu pierwszego § 2 Instrukcji o rewizjach Kas Państwowych (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 45, poz. 567 z 1921 r.).

Zmienia się ustęp pierwszy § 2 przytoczonej wyżej Instrukcji i nadaje się mu brzmienie następujące:

„Rewizje niespodziewane odbywają się w każdej kasie co roku w ilości wyznaczonej przez Ministerstwo Skarbu i przeprowadza się je z całą ścisłością“.

za Ministra Skarbu:
(—) *Czauderna.*
Dyrektor Departamentu Kasowego.

Pożyczki państwowe.

653.

OBWIESZCZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 22 listopada 1924 r.

o ustaleniu ceny emisyjnej Serji I premjowej pożyczki dolarowej.

Na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31 stycznia 1924 r. w przedmiocie wypuszczenia Serji I premjowej pożyczki dolarowej (Dz. U. R. P. Nr. 12, poz. 128) oraz rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 28-go lutego 1924 r. w przedmiocie wypuszczenia serji I premjowej pożyczki dolarowej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 229), ustalam z dniem 24 listopada 1924 r. cenę emisyjną Serji I premjowej pożyczki dolarowej na 100% wartości imiennej, czyli na 5 dolarów lub równowartość w monetach złotych lub walutach, wymienionych w wyżej powołanem rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 28 lutego 1924 r., z doliczeniem wartości dziennej bieżącego kuponu.

Minister Skarbu:

(—) Grabski.

(„Monitor Polski" z dnia 26 listopada 1924 r. Nr. 272, poz. 872).

Tłoczono czcionkami Drukarni Państwowej, Miodowa Nr. 22. Nr. 26823. 1-XII. 1924 r.